

5. Leefbare steden en dorpen

Maastricht, september '26

Doelenboom

De indicatoren in dit hoofdstuk relateren allemaal aan de maatschappelijke opgaven, doelstellingen en resultaten uit de [doelenboom beleidskader 'Leefbare steden en dorpen' \(pdf, 64 kB\)](#).

Verbetering van de leefbaarheid in Limburgse steden en dorpen

Inleiding

Aan de hand van indicatoren maken we zichtbaar hoe het over de lange termijn (trendmatig) gesteld is met de maatschappelijke opgaven van het beleidskader 'Leefbare Steden en Dorpen 2024-2027'. De indicatoren die reeds beschikbaar zijn, zijn hieronder per maatschappelijke opgave gepresenteerd.

Maatschappelijke opgave

Statistieken

Ontwikkeling Leefbaarometer Score (MO_10a)

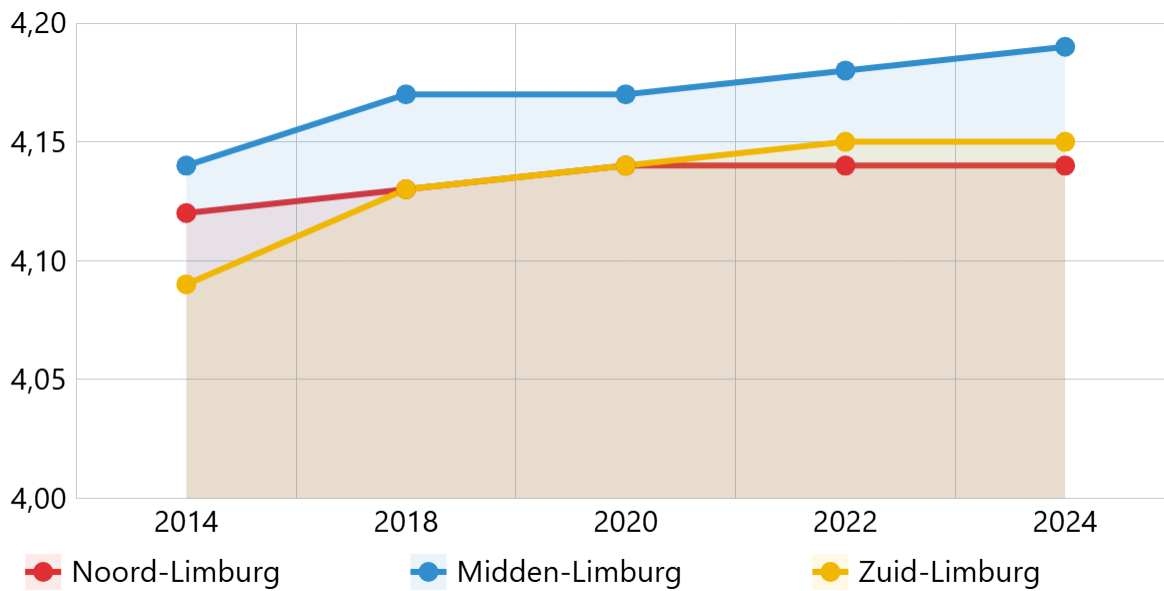
Omschrijving

Verbetering van de leefbaarheid in Limburgse steden en dorpen (MO 10)

De Leefbaarometer monitort de leefbaarheid in alle bewoonde wijken en buurten. Het toont de huidige leefbaarheidssituatie en de ontwikkeling ervan in de afgelopen jaren. Het instrument doet dat op basis van een groot aantal kenmerken van de woonomgeving. Deze variëren van de in een gebied gepleegde misdrijven tot de lokale geluidsbelasting.

De gemiddelde Leefbaarometerscore in Noord-Limburg is de afgelopen 3 metingen gelijk gebleven. De score in Midden- en Zuid-Limburg neemt licht toe. De Leefbaarometer 2024 laat een verbetering zien t.o.v. 2022. Gemeente Stein ging van ruim voldoende naar goed. Vier weinig stedelijke gemeenten stegen van goed naar zeer goed. Drie gemeenten zaten al in die categorie. Op wijkniveau gingen 29 van de 250

wijken vooruit en 22 achteruit. De vijf dimensies tonen op gemeenteniveau geen grote veranderingen. Woningvoorraad draagt licht positief bij, terwijl voorzieningen buiten steden juist negatief scoren.

Bron: Leefbaarometer

Doelstellingen

Statistieken

Leefbaarheid in de fysieke omgeving (D_39a)

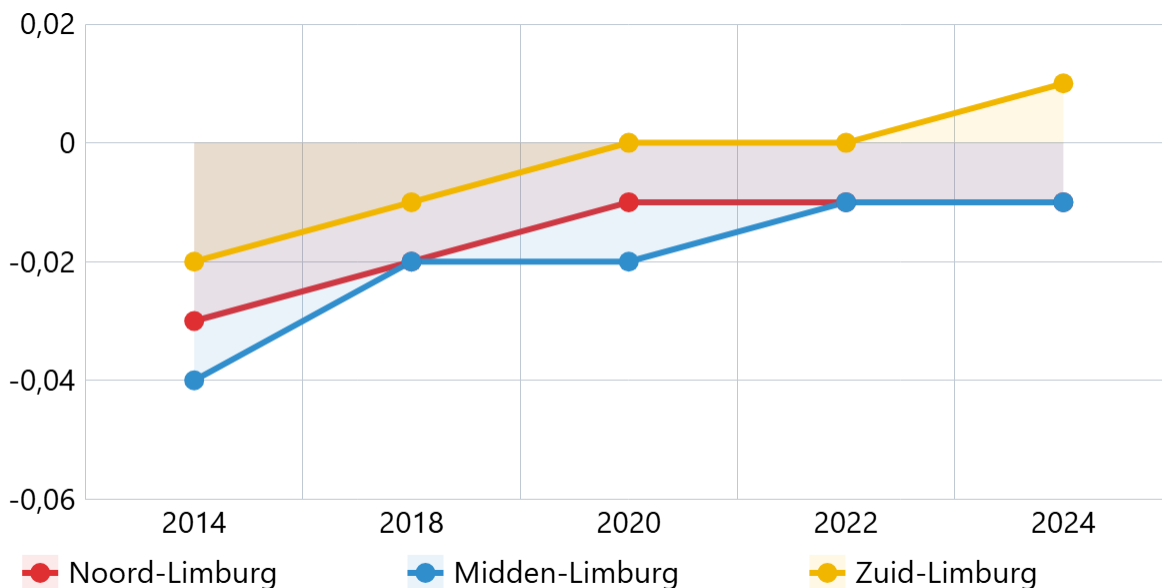
Omschrijving

In 2027 is de leefbaarheid in de fysieke openbare ruimte verbeterd, waarbij specifiek aandacht is voor de gebiedsgerichte behoeften naar veiligheid, gezondheid, welzijn, positieve sociale relaties, kansen en contact met de natuurlijke omgeving (D 39)

De Leefbaarometer is een instrument dat tot op laag schaalniveau een inschatting geeft van de leefbaarheid. Het instrument doet dat op basis van een groot aantal kenmerken van de woonomgeving. Deze variëren van de in een gebied gepleegde misdrijven tot de lokale geluidsbelasting. De Leefbaarometer is onderverdeeld in vijf 'dimensies' waarbinnen thematisch met elkaar samenhangende indicatoren zijn gegroepeerd. De 'fysieke omgeving' is één van deze dimensies.

De Leefbaarometer kent een *totaalscore* per gebied. Daarnaast wordt de *afwijking t.o.v. het landelijk gemiddelde* getoond. Onderstaande grafiek toont in hoeverre de dimensie fysieke omgeving (bijv. hoeveelheid groen, aanwezigheid van infrastructuur, milieukwaliteit) gemiddeld bijdraagt aan de afwijking t.o.v. het landelijk gemiddelde.

Op wijk- en buurtniveau kan de fysieke omgeving een positieve of negatieve bijdrage hebben. Op hogere schaalniveaus zijn die afwijkingen niet zichtbaar. Bezoek daarom de website [Leefbaarometer.nl](https://leefbaarometer.nl) voor kaarten en onderliggende indicatoren.

Bron: Leefbaarometer

Leefbaarheid: toegang tot voorzieningen (D_39aa)

Omschrijving

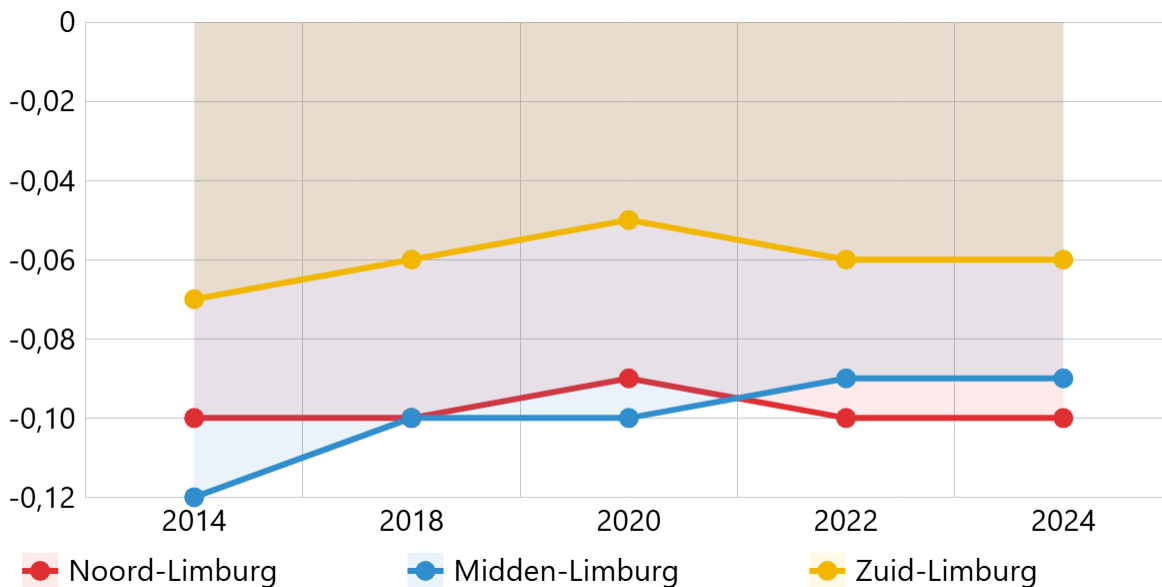
In 2027 is de leefbaarheid in de fysieke openbare ruimte verbeterd, waarbij specifiek aandacht is voor de gebiedsgerichte behoeften naar veiligheid, gezondheid, welzijn, positieve sociale relaties, kansen en contact met de natuurlijke omgeving (D 39)

De Leefbaarometer is een instrument dat tot op laag schaalniveau een inschatting geeft van de leefbaarheid. Het instrument doet dat op basis van een groot aantal kenmerken van de woonomgeving. Deze variëren van de in een gebied gepleegde misdrijven tot de lokale geluidsbelasting. De Leefbaarometer is onderverdeeld in vijf 'dimensies' waarbinnen thematisch met elkaar samenhangende indicatoren zijn gegroepeerd. 'Voorzieningen' is één van deze dimensies.

De Leefbaarometer kent een totaalscore per gebied. Daarnaast wordt de afwijking t.o.v. het landelijk gemiddelde getoond. Onderstaande grafiek toont in hoeverre de dimensie voorzieningen (bijv. nabijheid onderwijs, horeca en zorg) gemiddeld bijdraagt aan de afwijking t.o.v. het landelijk gemiddelde.

Met name in de steden levert deze dimensie een positieve bijdrage aan de leefbaarheid. Op wijk- en buurtniveau kunnen voorzieningen een positieve of negatieve bijdrage hebben. Bezoek de website [Leefbaarometer.nl](https://leefbaarometer.nl) voor kaarten en onderliggende indicatoren.

Statistieken

Bron: Leefbaarometer

Resultaten

Omschrijving

Kwalitatieve resultaten

Tussen 2023-2027 draagt de Provincie bij aan een effectieve samenwerking met gemeenten, marktpartijen, woningcorporaties en het Rijk om woningen uit de Woondeal Limburg te realiseren (R 121)

Omschrijving van de samenwerking (R_121a)

De provinciale rol is ondersteuner, procesmanager, partner. Wij brengen stakeholders bij elkaar via de Woonkeuken (2x per jaar), via de Woonkamer (ambtelijke corporatie en gemeenten, 4x per jaar), via Provinciale Versnellingstafels (6x per jaar), de klankbordgroep marktpartijen (provincie en markt, 8x per jaar) en het kernteam Woondeal (ambtelijk provincie, regiogemeenten en regiocorporaties 12x per jaar). De deelname aan de Woonkeuken, Woonkamer, klankbordgroep marktpartijen, kernteam Woondeal en provinciale versnellingstafel, zijn constant of nemen toe.

Statistieken

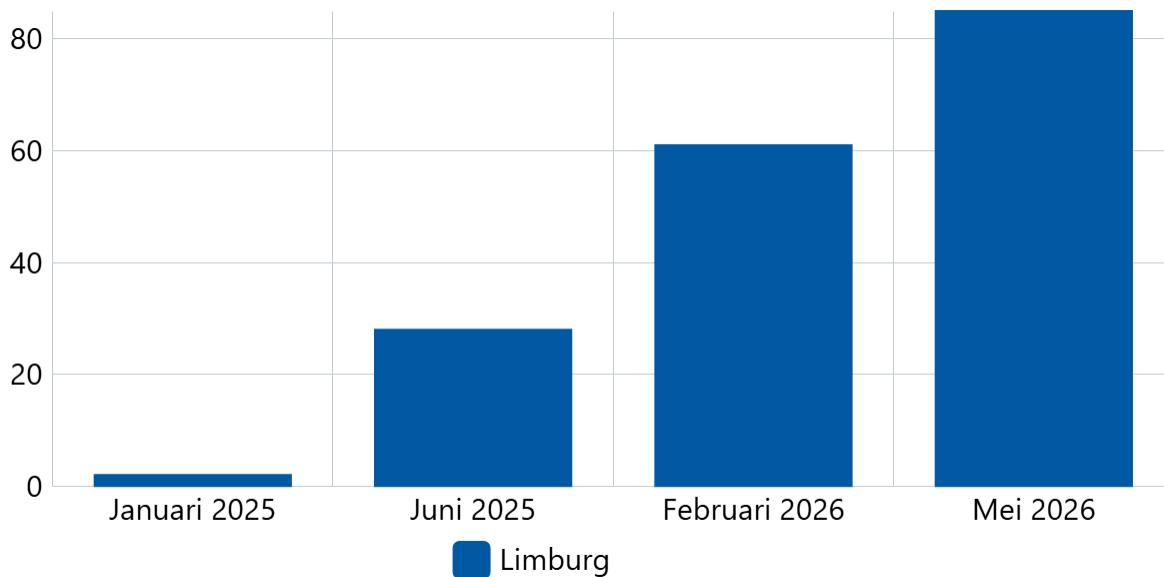
Aantal door Provincie gefinancierde inwonersinitiatieven uit het leefbaarheidsfonds (schaalniveau A) (R_118a)

Omschrijving

Tussen 2023-2027 zijn er vanuit de Provincie minstens 100 inwonersinitiatieven ondersteund welke een positieve bijdrage leveren aan de leefbaarheid in de wijk (R 118)

We hebben 85 subsidies toegekend voor *sociale* en *fysieke* initiatieven (peildatum 13 mei 2026). In de afgelopen maanden hebben we een toename gezien in het aantal verleende subsidies per maand. Dit is mogelijk het gevolg van diverse door ons georganiseerde evenementen en informatiebijeenkomsten. Op

basis van de huidige stand van zaken verwachten we de doelstelling van 100 verleende subsidies per 31-12-2026 te behalen.

Bron: Provincie Limburg

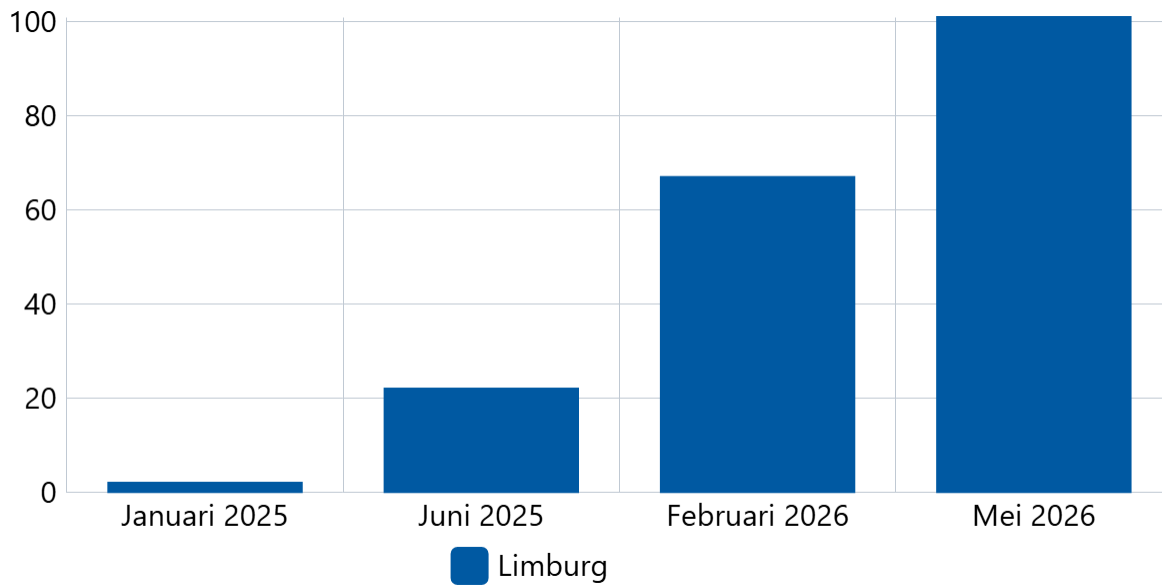
Aantal door Provincie ge(co)financierde leefbaarheidsinitiatieven van verenigingen, stichtingen of een gemeenschap uit het leefbaarheidsfonds voor gemeenschapsinitiatieven of ontmoetingsplekken (Schaalniveau B) (R_119a)

Omschrijving

Tussen 2023-2027 zijn er vanuit de Provincie minstens 10 initiatieven voor gemeenschapsvoorzieningen en/of ontmoetingsplekken ondersteund welke een positieve bijdrage leveren aan de leefbaarheid in de wijk (R 119)

We hebben in totaal 101 subsidies toegekend voor *sociale* en *fysieke* initiatieven (peildatum 13 mei 2026). In de afgelopen maanden hebben we een toename gezien in het aantal verleende subsidies per maand. Dit is mogelijk het gevolg van diverse door ons georganiseerde evenementen en informatiebijeenkomsten.

Op basis van de stand van zaken hebben we de doelstelling van 20 verleende subsidies per 31 december 2026 al gehaald.

Bron: Provincie Limburg

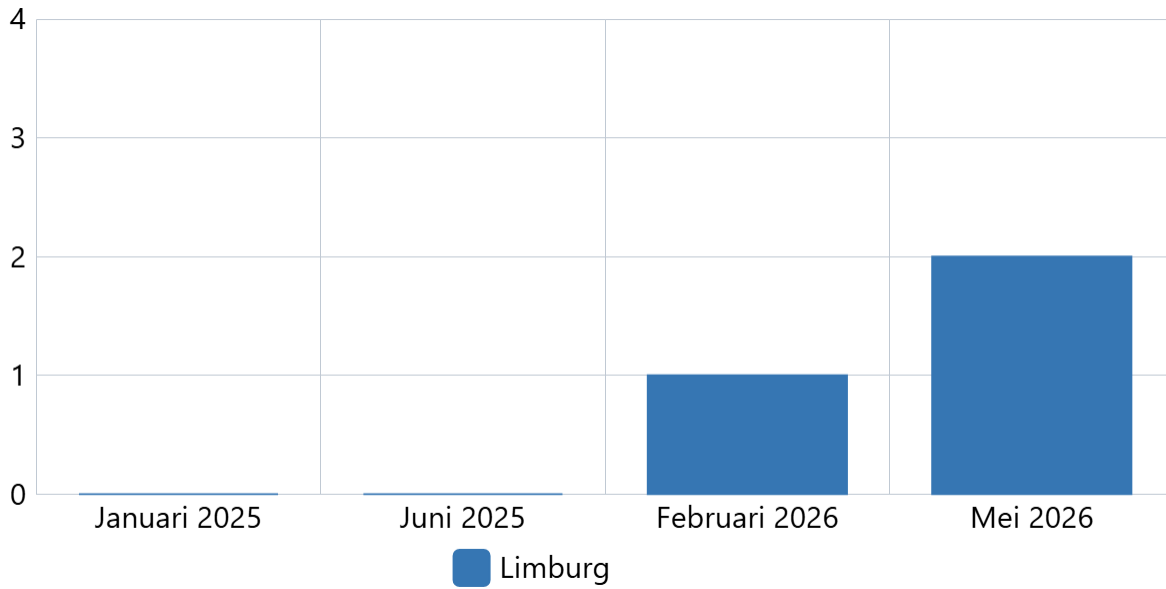
Aantal door de Provincie ge(co)financierde gebiedsgerichte aanpakken binnen de kaders van het leefbaarheidsfonds (Schaalniveau C) (R_120a)

Omschrijving

Tussen 2023-2027 is er vanuit het leefbaarheidsfonds minstens bijgedragen aan minstens 10 leefbaarheidsdeals, welke een positieve bijdrage leveren aan de leefbaarheid in de wijk (R 120)

We hebben 16 Leefbaarheidsakkoorden met gemeenten gesloten en 2 subsidies verleend (peildatum 13 mei 2026). Leefbaarheidsakkoorden zijn overeenkomsten die we met gemeenten aangaan. Deze overeenkomsten gelden voor deze gemeenten als voorwaarde om een subsidieaanvraag bij de

Leefbaarheidsaanpak te kunnen indienen. Op basis van de stand van zaken hebben we de doelstelling van 10 getekende Leefbaarheidsakkoorden per 31 december 2026 al gehaald.

Bron: Provincie Limburg

Passende woonruimte voor iedereen die in Limburg een woning zoekt

Maatschappelijke opgave

Statistieken

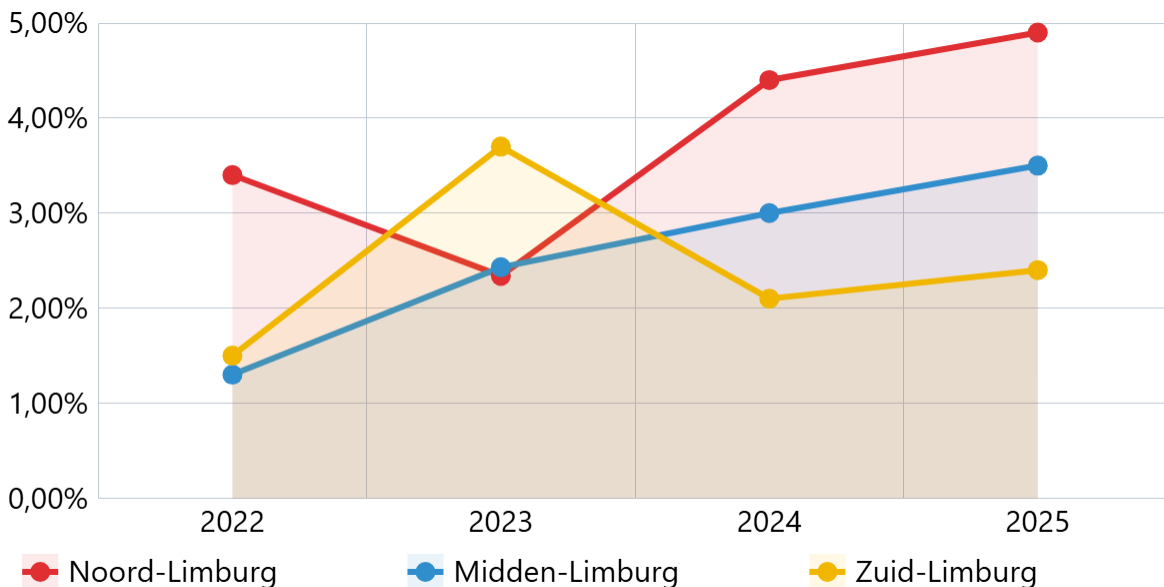
Ontwikkeling woningtekort (MO_11a)

Omschrijving

Passende woonruimte voor iedereen die in Limburg een woning zoekt (MO 11)

Het statistisch woningtekort is het verschil tussen de woningvoorraad en de gewenste woningvoorraad. Volgens de Primos-prognose van ABF Research had Limburg in 2025 een woningtekort van -3,2%. Alleen in Fryslân en Zeeland was het tekort lager. Landelijk was het woningtekort -4,8%.

Volgens Primos 2025 was het woningtekort in Limburg in 2025 -3,2%. Voor Noord-Limburg was dit -4,9%, voor Midden-Limburg -3,5% en voor Zuid-Limburg -2,4%. Voor alle Limburgse regio's is het woningtekort in 2025 toegenomen t.o.v. 2024. Primos 2026 wordt in juli 2026 gepubliceerd.

Bron: ABF Research - Primos prognose

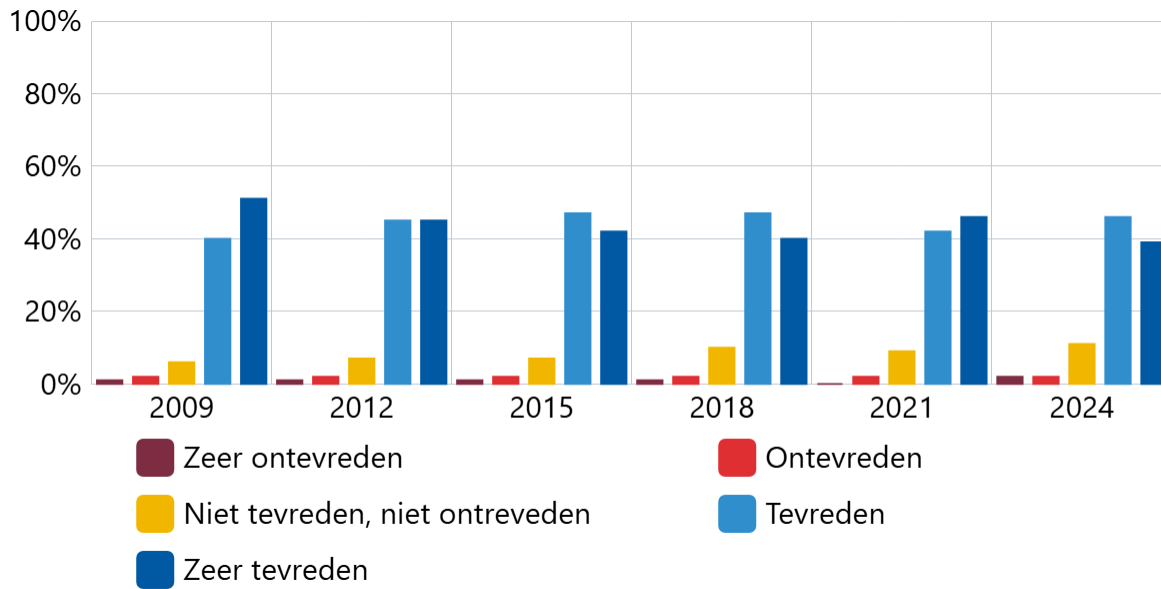
Ervaren tevredenheid met de woning (MO_11b)

Omschrijving

Passende woonruimte voor iedereen die in Limburg een woning zoekt (MO 11)

In het driejaarlijkse [Woononderzoek Nederland \(WoON\)](#) wordt o.a. de tevredenheid van bewoners over de eigen woning gemeten. De tevredenheid met de woning is in 2024 met name onder huurders gedaald ten

opzichte van 2021. In 2024 was 92% van de eigenaar-bewoners en 67% van de huurders daarmee (zeer) tevreden. Zonder dit onderscheid was 85% van de bewoners (zeer) tevreden met zijn woning.

Bron: Woononderzoek Nederland - Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO)

Doelstellingen

Statistieken

Aantal bruto toegevoegde woningen (D_40a)

Omschrijving

In 2027 is het woningaanbod ten opzichte van 2023 verbeterd door de beschikbaarheid van meer (betaalbare) woningen. In 2027 zijn 17.500 woningen uit de Woondeal gerealiseerd (D 40)

In 2024 werden in Limburg bruto 1.992 woningen aan de woningvoorraad toegevoegd (exclusief onttrekkingen). Bijna de helft van de woningen werd in Zuid-Limburg gerealiseerd. Midden- en Noord-Limburg realiseerden elk ongeveer ruim een kwart van de woningen. Volgens de provinciale woningbouwmonitor zijn in de periode 2022-2024 10.471 zelfstandige woningen gerealiseerd. De beoogde opgave voor deze eerste periode van de Woondeal Limburg bedroeg 16.561 woningen.

Deze cijfers zijn gebaseerd op de registratie van realisaties in de plancapaciteitsmonitor door gemeenten. De cijfers wijken af van de mutaties woningvoorraad van het CBS. Zie paragraaf 6.8 van de [Woonmonitor 2025](#) voor een uitleg. De cijfers over 2025 worden in de Woonmonitor 2026 gepubliceerd.

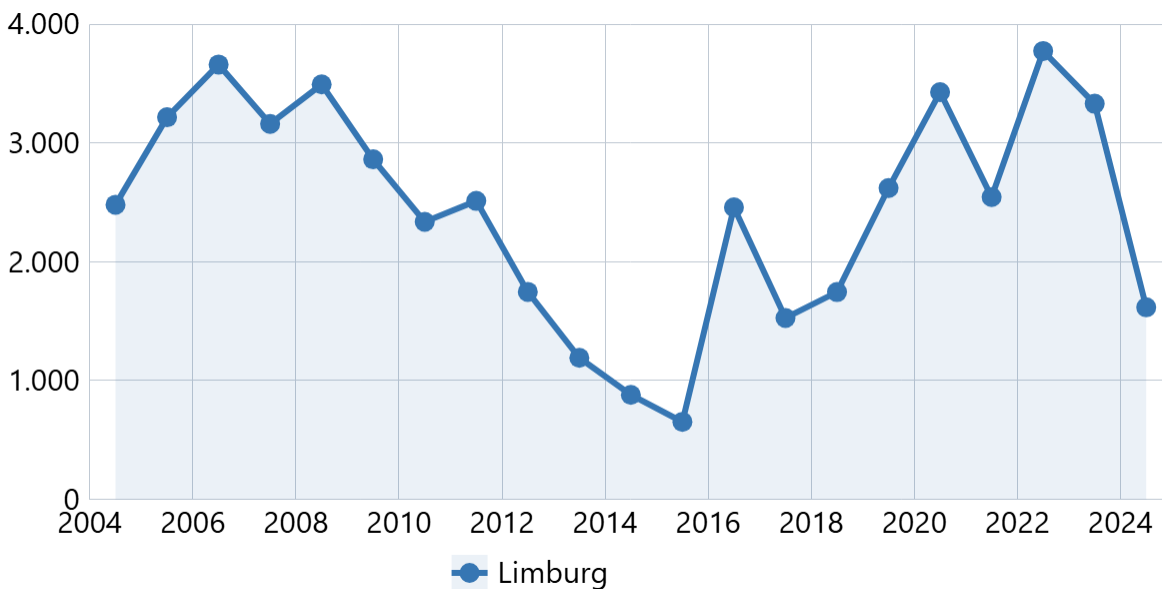
Bron: Etil Research Group en Shinto Labs

Aantal netto toegevoegde woningen (D_40b)

Omschrijving

In 2027 is het woningaanbod ten opzichte van 2023 verbeterd door de beschikbaarheid van meer (betaalbare) woningen. In 2027 zijn 17.500 woningen uit de Woondeal gerealiseerd (D 40)

In 2024 werden 377 woningen door sloop, verbouwing en functiewijziging aan de woningvoorraad onttrokken. Netto nam de woningvoorraad in Limburg dat jaar met 1.615 woningen toe. De cijfers over 2025 worden in de Woonmonitor 2026 gepubliceerd.

Bron: Etil Research Group en Shinto Labs

Aandeel gerealiseerde betaalbare woningen t.o.v. het totaal aantal gerealiseerde woningen (D_41a)

Omschrijving

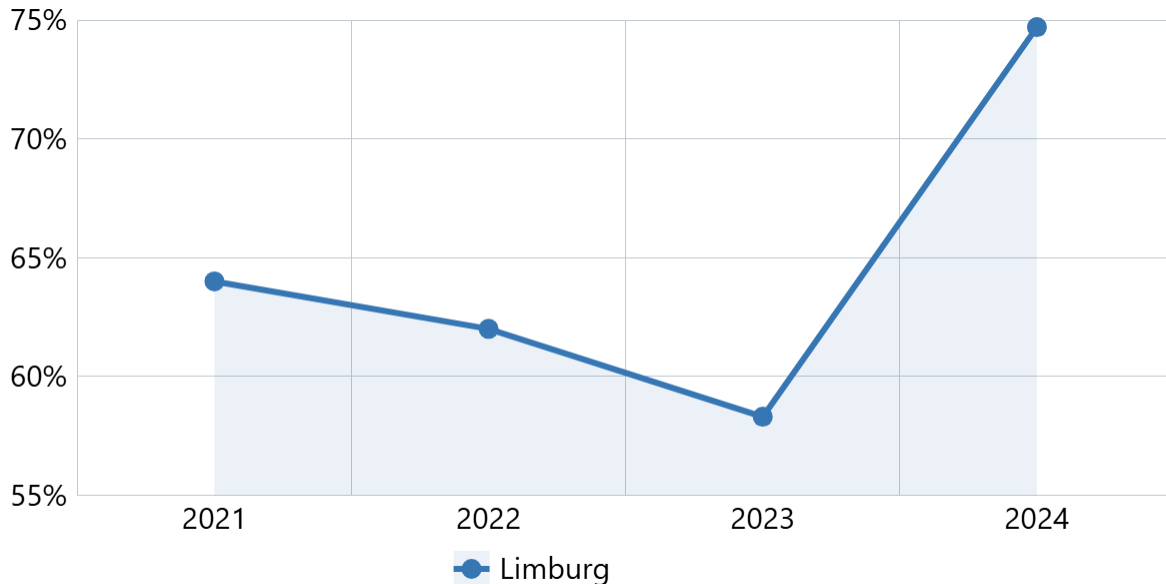
In 2027 past het woningaanbod bij de woningbehoefte zoals onderschreven in de Limburgse Woondeal (D 41)

Onder het betaalbare segment vallen de sociale huurwoningen, huurwoningen vanaf de sociale huurgrens tot de middenhuurgrens en koopwoningen onder de nationale betaalbaarheidsgrens (€ 390.000).

In 2024 werd 79% van de bruto-toevoegingen in Limburg in het betaalbare segment gerealiseerd. Dat is hoger dan in de eerdere Woondeal-jaren en boven de doelstelling van twee derde betaalbaar. In Noord-

Limburg was dat 72%, in Midden-Limburg 61% en in Zuid-Limburg 92%. De cijfers over 2025 worden in de Woonmonitor 2026 gepubliceerd.

Statistieken

Bron: Etil Research Group en Shinto Labs

Resultaten

Omschrijving

Kwalitatieve resultaten

In 2025 is de Woondeal Limburg verrijkt met afspraken over de huisvesting van aandachtsgroepen (R 123)

Aanwezigheid van specifieke, meetbare afspraken over de huisvesting van aandachtsgroepen in het kader van de Woondeal Limburg (R_123a)

Afspraken over de huisvesting van ouderen en aandachtsgroepen worden in de geactualiseerde woningbouwprogrammering opgenomen (verwachte oplevering in Q1 2027).

In 2026 geeft het provinciale Volkshuisvestingsprogramma duidelijkheid over de provinciale opgave (R 124)

Vastgesteld provinciaal Volkshuisvestingsprogramma (met duidelijke kwantitatieve en kwalitatieve doelstellingen over prijsklassen en aandachtsgroepen voor de provinciale opgave) (R_124a)

Het provinciaal Volkshuisvestingsprogramma wordt in 2026 opgesteld. De voorbereiding is gestart met het opstellen van het Plan van Aanpak.

In 2027 hebben we samen met de gemeenten concrete invulling gegeven aan de ambities uit het LABO (R 125)

Aantal ontwikkelde projecten of programma's die voortvloeien uit het LABO, in samenwerking met gemeenten (R_125a)

Provincie Limburg en de Limburgse gemeenten Heerlen, Maastricht, Roermond, Sittard-Geleen, Weert en Venlo hebben samen de propositie '[Limburg Centraal](#)' geschreven: de ontwikkeling van één grootschalige woningbouwlocatie, gevormd door de ontwikkeling van de omgeving nabij de zes intercitystations. De zes stationsomgevingen zijn in de Ontwerp Nota Ruimte aangewezen als Regionale Grootschalige Woningbouwlocaties. De zes gemeenten, de provincie, het Rijk, Waterschap Limburg en Enexis werken samen verder aan de Verstedelijkingsstrategie Limburg Centraal. In deze strategie maken we plannen voor de gebieden rond de stations. Daarbij kijken we naar thema's als economie, mobiliteit, wonen en natuur en water.

Statistieken

Aantal woonregio's dat een door de Provincie gecoördineerde woonzorgvisie heeft vastgesteld (R_122a)

Omschrijving

In 2024 hebben alle woonregio's (3) onder coördinatie van de Provincie een Woonzorgvisie vastgesteld (R 122)

In het huidige wetsvoorstel Wet Versterking regie volkshuisvesting is de verplichting dat gemeenten een woonzorgvisie moeten opstellen komen te vervallen. Gemeenten en regio's zijn bezig met (de voorbereidingen van) het opstellen van de verplichte lokale volkshuisvestingsprogramma's inclusief visies over wonen en zorg.

Bron: Provincie Limburg

Gebied	Februari 2025	Juni 2025	Februari 2026	Juni 2026
Limburg	0	0	0	0

Balans tussen beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving

Maatschappelijke opgave

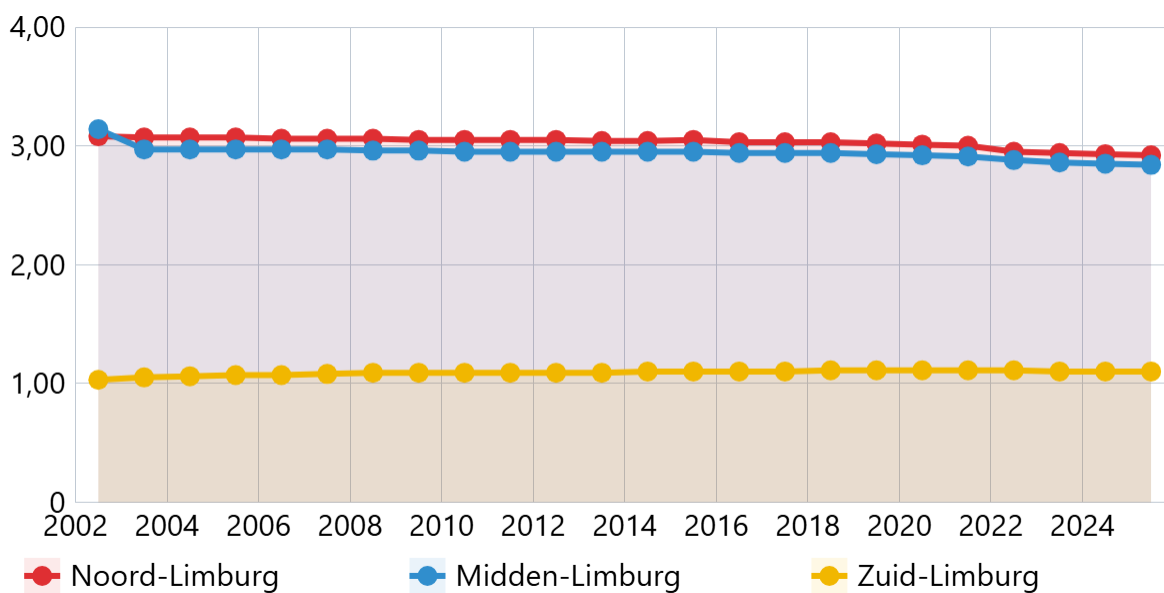
Statistieken

Ruimte per inwoner in Limburg (MO_12d)

Omschrijving

Balans tussen het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving (MO 12)

De ruimte per inwoner is de totale oppervlakte gedeeld door het aantal inwoners. De oppervlakte bestaat uit land en water en wordt getoond in 1.000m² per inwoner. Door bevolkingsgroei neemt de beschikbare ruimte per inwoner in Noord- en Midden-Limburg iets af. In Zuid-Limburg nam de bevolking tussen 1997 en 2022 af. De ruimte per inwoner steeg daardoor licht. Gemiddeld heeft elke inwoner van Nederland 2.291 m² ruimte (1-1-2026), vergeleken met 2.302 m² een jaar eerder.

Bron: CBS Statline

Doelstellingen

Omschrijving

Geen doelstellingen aangeleverd

Resultaten

Omschrijving

Geen resultaten aangeleverd